

Φιλαρμονικές ή «μπάντες»

Φιλαρμονικές ή "μπάντες" ονομάζονται τα μουσικά σύνολα που συνήθως λειτουργούν στα πλαίσια Ο.Τ.Α. ή στρατιωτικών σωμάτων και σωμάτων ασφαλείας.

Όργανα: Αποτελούνται κυρίως από:

- **χάλκινα πνευστά** (τρομπέτα, τρομπόνι, ευφώνιο, τούμπα)
- **ξύλινα πνευστά** (κλαρινέτο, σαξόφωνο, φλάουτο)
- **κρουστά** (ταμπούρο, γρανκάσα, πιάτα, μεταλόφωνο)

Τα κρουστά κρέμονται με λωρίδες από τον λαιμό έτσι ώστε το σύνολο να μπορεί να περπατά και να παίζει ταυτόχρονα. Σπανιότερα χρησιμοποιείται και κοντραμπάσο.

Ιστορικά στοιχεία: Προέρχονται από τη στρατιωτική fanfara του Μεσαίωνα η οποία αρχικά είχε σάλπιγγες, ταμπούρα και ψιλές φλογέρες. Στο Μπαρόκ εμπλουτίστηκε με χάλκινα πνευστά με κλειδιά και ξύλινα ενώ κατά το 19ο αιώνα προστέθηκαν η γκρανκάσα και τα πιάτα προερχόμενα από τις φιλαρμονικές των Τούρκων Γενιτσάρων. Τελευταίο προστέθηκε σαξόφωνο.

Στην Ελλάδα πρωτοεμφανίστηκαν στα μέσα του 19ου αιώνα και επηρέασαν πολύ την Ελληνική μουσική. Η προσφορά τους εστιάζεται κυρίως στην παραδοσιακή μουσική καθώς εμπλουτίστηκε με νέα όργανα όπως το κλαρινέτο και τα χάλκινα.

Ρεπερτόριο: Το ρεπερτόριό τους είναι συνήθως εμβιατήρια τα οποία παίζουν σε εθνικές και θρησκευτικές εορτές. Κάποιες φιλαρμονικές (π.χ. Κέρκυρας) παίζουν και εισαγωγές όπερας καθώς και μεταγραφές δημοφιλών τραγουδιών. Ορισμένες φιλαρμονικές επιχειρούν διεύρυνση τόσο του ρεπερτορίου τους όσο και του ρόλου τους στην τοπική κοινωνία.

Εκπαίδευση: Ο ρόλος των φιλαρμονικών είναι πολύ σημαντικός για την τοπική μουσική εκπαίδευση. Στις περιφερειακές φιλαρμονικές μπορεί κανείς να ξεκινήσει από 9 χρόνων και σε λίγο χρονικό διάστημα μαθαίνοντας βασική μουσική ανάγνωση και εκτέλεση να συμμετέχει στο σύνολο. Πολλά από τα παιδιά συμμετέχουν στη φιλαρμονική και όταν ενηλικιωθούν ενώ αρκετά συνεχίζουν επιπλέον μουσικές σπουδές.